

KOLPING

VII. évfolyam 1. szám • A MAGYAR KOLPING SZÖVETSÉG LAPJA • 1997. január

Ezen a címen jelent meg II. János Pál pápa apostoli irata a („Tertio millennio adveniente”), ami a harmadik évezred közeledtével felhívja a figyelmét minden katolikus embernek arra, hogy lelkileg méltóképpen készüljön fel az ezredfordulóra, a szentévre, hogy Krisztus születésének kétezredik évfordulóját az újjászületés jegyében tegyük emlékezetessé. Különösen az évkezdés, január hónapja alkalmas arra, hogy a főkészülés ajánlott szempontjaira odafigyeljünk.

1994. november 10-én jelent meg Rómában a Szentatya említett apostoli irata (magyar fordításban hozzáférhető a Szent István Társulat kiadásában). Az apostoli irat az 1994-97. közötti időszakot a felkészülés idejének nevezi, amikor a jubileumi szentév, 2000. jelentőségét tudatosítjuk magunkban. A második szakasz az igazi felkészülés ideje, ami 1997-től 2000-ig tart. A három esztendő, vagyis 1997-98-99. a háromszemélyű egy Istennek legyen szentelve: az 1997-es év a Fiúnak, Jézus Krisztusnak, az 1998-as a Szentléleknek, míg az 1999-es esztendőben a mennyei Atyát állítjuk lelki felkészülésünk középpontjába és így az előkészületi idő szentháromságos, trinitárius jellegét kap.

Első év: Jézus Krisztus

Fontos, hogy a Kolping mozgalom, mint katolikus egyesület a maga sajátos kolpingi lelkisége szerint töltsön meg tartalommal a lelki felkészülést összejövetelein, rendezvényein. A pápai irat hangsúlyozza: „Jézus Krisztus az egyetlen megváltója a világnak, aki ugyanaz tegnap, ma és örökké” (v. ö. Zsid. 13,8). E témához kapcsolható boldog Adolph Kolping írásában néhány idézet: „Jézus Krisztus, az Isten Fia a legteljesebb és leghatékonyabb igazság, ami az embernek egyáltalán adatott”. Másutt pedig ezt írja: „Krisztus az Isten Fia, és ezért a legigazabb és egyedül érvényes megváltó és kiengesztelő Istennel, amint ezt a változhatatlan katolikus egyház tanítása hirdeti a jézusi megváltás a kereszténység szilárd alapja és az is marad”. Fontos, hogy alapítónk meggyőző szavait ebben az évben átgondoljuk, hiszen oly sokat hirdettek ma hamis megváltás ígéretek.

A szentatya nagy hangsúlyt helyez arra is, hogy a Jézus Krisztusnak szentelt évben jobban ismerjük meg a Szentírást, a Bibliát. Miért fontos ez? Azért, mert egyedül csak a Szentírásból tudjuk meg, hogy ki volt igazán Jézus Krisztus. Nem valamiféle vándortanító, nem is reformírastudó, vagy valamely szociális mozgalom alapítója, nem pusztán egy a próféták közül, hanem

A harmadik évezred elé

Isten hatalmas Fia, aki – Szent Pál szavaival kifejezve „bűnünkért halált szenvedett és megigazulásunkra föltámadt”. Ahhoz, hogy Isten igéjének olvasása imádsággá formálódjék lelkünkben, szükséges, hogy hittel olvassuk a Szentírást, továbbá, hogy bibliaköröket szervezzünk, s azon keresztül – tán érdeklődők és kíváncsiak bevonásával is – közelebb hozzuk magunkhoz a Szentírás tanítását. A Biblia olvasása ne csupán vallási kíváncsiságunkat elégítse ki, hanem vegyünk észre, hogy mind az Ó, mind az Új-Szövetség közvetlenül vagy közvetve, Jézusról szól.

Második év: a Szentlélek

1998. a Szentlélek éve. Az előkészület második évét a Szentatya kívánsága szerint a harmadik isteni személynek kell szentelnünk, akit az Úr Jézus kiárasztott a világra, s aki megszentelő isteni erejével jelenvalóvá teszi Krisztust, a világ megváltóját a történelemben, de különösen az egyházban és az embereket Krisztus tanítványává formálja. Ezzel kapcsolatban írja az apostoli irat: „A Szentlélek korunkban az újraevangelizálás fő ereje”. E szavakkal a pápa arra utal, hogy a jubileumi év, 2000 a világ újraevangelizálásának ügyét szolgálja. János Pál pápa apostoli szolgálatának mottója is lehetne ez a szó: újraevangelizálás. Visszatérő gondolat ez Péter utódjának megnyilatkozásaiban, amit különös hangsúllyal emleget az európai kontinens vonatkozásában. A Kolping mozgalom is ki akarja venni részét az újraevangelizálás ügyének szolgálatából, mégpedig a következő szempontok szerint:

Előszőr: Hangsúlyozni kell, hogy a hitből élünk és erről tanúságot is teszünk. „Isten a világ Ura és az is marad” – írja Adolph Kolping. Ehhez az Istenhez, aki Jézus Krisztusban kinyilatkoztatta magát, kell igazítani életünket, az egyház tanítása szerint. Ám ezt a világnézeti meggyőződésünket bátran kell hirdetnünk az embereknek. A Kolping egyesület legyen a felkészülés ideje alatt Jézus-tanítvány iskola, ahol a tagok elmélyülnek és a Lélek erejével töltekeznek a tanúbizonyságtételre.

Másodszor: Az egyházat, mint a közünk továbbélő Krisztust, kell szeretni. Aki

hittel elfogadja a szentháromságos egy Isten, annak el kell ismerni és szeretnie kell az Egyházban tovább élő Krisztust, hiszen az egyházat maga Isten Fia alapította. Amikor a szentatya boldoggá avatta Kolping atyánkat, a következőket hangsúlyozta: „Kolping Adolph szemléletét az egyház volt az a hely, ahol az ember Isten igéjét hallgatja, ahol útmutatásokat kap az élet dolgaihoz, ahol lelkét a szentségekkel táplálja, melyek erőt adnak neki az életfeladat betöltéséhez”.

Harmadszor: Az alapvető emberi jogok és értékek szolgálati. Mivel a Krisztus-hívők Jézushoz és az ő egyházához tartoznak, nem nézhetik közömbösen az emberi értékek lejárását és az emberi jogok megsértését. Ezért elkötelezetten kell az életet szolgálnunk a „halál kultuszával” szemben (v. ö. abortusz, eutanázia, házasság- és családröplés). Aki a kérdésekben kompromisszumokra hajlik, az Jézus tanításának árulója.

Negyedszer: A társadalmat a keresztény erkölcsi értékek és a katolikus társadalmi tanítás szerint alakítani. Adolph Kolping ezzel kapcsolatban írja: Feladatunk, hogy a keresztény hitet és erkölcsöt a tényleges társadalmi életben megjelenítsük és hatékonyra tegyük”. II. János Pál pápa pedig hasonlóképpen figyelmeztet: „A keresztényeknek nem szabad visszahúzódnok. Jelen kell lenniük a munka, a hivatás és a közélet minden fórumán”. E pápai intelem megiszívlelésében a Kolping tagoknak példát kell mutatniuk.

Harmadik év: a mennyei Atya éve

Az 1999. évet a mennyei Atyának kell szentelnünk, akitől létünket kaptuk és aki felé halad életünk – reményeink szerint – a mennyi dicsőségbe. Szépen ír erről Szent János apostol: „Az örök élet pedig az, hogy ismerjenek téged, egyedül igaz Istent és egyszerűt Fiadat, Jézus Krisztust” (Ján. 17,3). Úgy tekintünk mennyei Atyánkra, mint a tékozló fiú édesatyjára, aki magához öleli a megtért bűnöst. Megszívlelendők ezzel kapcsolatban Kolping atyánk szava: „Minél jobban ismered az Istent, annál szívesebben szolgálj neki”. Mindnyájan hivatalosak vagyunk arra, hogy az ezredfordulóra való előkészület által a jubileumi szentév kegyelmeiben részesedjünk. Nem Istenen, hanem rajtunk múlik, hogy e kegyelmet elfogadjuk és éljük vele. Ilyen értelemben kívánok minden magyar Kolping családnak üdvözítő előkészületet az ezredfordulóra.

Dr. Bolberitz Pál
p. praelátus országos egyházi elnök

Igazságosabb és testvériesebb világot!

A Magyar Katolikus Püspöki Kar „Igazságosabb és testvériesebb világot” címmel körlevelet adott ki az elmúlt évben amely a hívekhez és a jóakarátú emberekhez szól a magyar társadalomról. A körlevél visszhangja azt mutatja, hogy a keresztény társadalom-tanítás időszerű, és képes jövőképet nyújtani a magyar társadalomnak. A következő számainkban folytatásokban közöljük a mintegy hetven oldalnyi körlevél tartalmát.

A körlevél a szociális viszonyokról és egészségügyről, a gazdasági életéről, államról és politikáról, valamint a kultúráról tárgyal keresztény szellemben.

E számunkban a körlevél bevezetését idézzük teljes terjedelemben.

BEVEZETÉS

A körlevél megírásának indítéka; címzettjei

1. Az egyház hivatása az, hogy minden történelmi helyzetben hirdesse az Evangéliumot, megmutassa az utat az örökkévalóság felé, s ennek tudatában adjon szempontokat földi életünk alakításához. Ez a küldetés azt a felelőséget rója ránk, magyar katolikusokra, hogy Magyarország fennállásának 1100., a magyar kereszténység 1000. évfordulóján, az új évezred küszöbén vegyük szemügyre hazánk jelenlegi helyzetét, az itt élő emberek életét: azokat a reményteli esélyeket és lehetőségeket, amelyeket az 1989-1990-es politikai változások megnyitottak előttünk, de lássuk a társadalmat nyomasztó gondokat is.

2. Európa s benne Magyarország mélyreható változásokon ment át az elmúlt esztendőkből. A kontinens több országa, így hazánk is, visszanyerte szabadságát és függetlenségét. Saját kezébe vehette sorsának irányítását, s hozzáfoghatott egy emberibb, boldogabb jövő építéséhez. E változások láttán hálát adunk Istennek, s köszönettel gondolunk mindazokra, akik – minden fáradságot és kockázatot vállalva – ezt előkészítették és végrehajtották.

3. Magyarország történelmében is új szakasz kezdődött. 1989-1990-ben az a reménység töltött el sokunkat, hogy az évtizedeken át tartó idegen függőség és a diktatórikus egy-

pártrendszer megszűnésével, a demokratikus jogállam megteremtésével jólét köszönt országunkra. Hamarosan azonban meg kell tapasztalnunk, hogy az Ígéret Földje még messze van. Sokakat eltöltött az az illúzió, hogy a politikai szabadság automatikusan meghozza a boldogulást is. Évekbe telt, mire föl lehetett mémi, hogy az elmúlt évtizedek milyen pusztítást okoztak nemcsak a politikai, a társadalmi és a gazdasági életben, hanem az állampolgárok erkölcsi életében, értékrendjében is. Nem feledkezhetünk meg természetesen azokról az értékekről, amelyeket sokan közülünk hordoznak és hordoztak az elmúlt évtizedekben is. Ennek ellenére azonban hosszú idő kell annak tisztázásához is, melyen úton kell továbbhaladnia az országnak, s milyen lépéseket kell megtennie ahhoz, hogy megteremthesse a szabad és boldog emberi élet feltételeit a társadalom minden polgára és rétege számára.

4. Természetes, hogy a gyökereken megváltozott társadalmi-politikai helyzetben sok, egymástól eltérő elképzelés alakult ki arról, hogy milyenné alakítsuk a születő magyar demokráciát. Az viszont igen sajnálatos, hogy több év elteltével sem sikerült közmegegyezésre jutni számos alapvető kérdésben, és nem jött létre valódi társadalmi összefogás az

ország hosszútávú érdekeinek figyelembevételével. Még fájdalmasabb, hogy – a változásokkal együtt járó bizonytalanságokat is felhasználva – nem egyszer szembefeszültek egymással az egyének és a különböző társadalmi csoportok érdekei. Sokan csupán a saját előnyeiket kívánták érvényesíteni, mások főleg csak azért küzdöttek, hogy a lehető legnagyobb rész jusson nekik a politikai hatalomból vagy a társadalom vagyonyából, vagy éppen mindkettőből. E jelenségekben lehetetlen nem észrevennünk az elmúlt évtizedek politikájának következményeit. Az egyes embereket és csoportokat tudatosan elszigetelték egymástól, a társadalmi, köztük az egyházi szervezetek legnagyobb részét felosztatták, a megmaradtak működését is akadályozták, a közéleti kapcsolatokat központi irányítás alá vonták: mindez a társadalom atomizálódásához és országos méretű bizalmatlansághoz vezetett.

5. A felsorolt tényezők hozzájárultak ahhoz, hogy a sorsdöntő változások és a sok területen megindult öröndetes fejlődés ellenére az utóbbi években egyre súlyosabb válságtünetekkel is szembe kell néznünk. A Magyar Katolikus Püspöki Kar – krisztusi küldetéséből fakadóan az országért érzett felelősségtudatától indítva – kezdettől fogva figyelemmel kísérte az országban lejátszódó folyamatokat. Most immár 10-vább nem halasztható kötelességének tartja, hogy e történelmi sorsfordulón megszólaljon, s az Evangélium fényében értékelje az ország gazdasági, társadalmi és kulturális helyzetét. Ezért fordul most körlevelével a katolikus hívekhez és minden jóakarátú magyar állampolgárhoz. Teszi ezt Krisztus akaratát követve s a II. Vatikáni zsinat szellemében, magáévá téve minden ember, az egész nép gondjait és örömeit: „Nincs olyan igazán emberi érzés, mely Krisztus tanítványainak szívében visszhangra ne találna” (GS 1). Részt kíván venni közös gondjaink feltárásában, a megoldáshoz vezető utak keresésében, felkínálva azokat

az értékeket és szempontokat, amelyeket az egyház társadalmi tanítást, amelyekben a létező szocializmus bukása után nagy az elbizonytalanság az újjáépítés tekintetében" (CA 56) – írja II. János Pál pápa, s szava it különösen aktuálissá teszi közelgő második magyarországi látogatása.

6. Szavunkat elsősorban híveinkhez intézzük. Ám szólni kívánunk az ország minden polgárához, hívőkhöz és nem hívőkhöz egyaránt, akik szintén szívükön viselik hazájuk sorsát, s

Az evangelizáció és a társadalom építése

7. Egyesek talán fölteszik a kérdést, hogy püspöki karunk miért szól hozzá társadalmi és gazdasági kérdésekhez, hiszen az egyház feladata az evangelizáció. Az Evangélium hirdetése azonban nem zárja ki, sőt szervesen magába foglalja azt a feladatot, hogy a keresztény közösség együttesen és egyes tagjain keresztül is fáradozzon az emberek egyéni életének jobbításán, egy igazságosabb és testvériesebb társadalom építésén. „A társadalmi tanítás meghirdetése és terjesztése valóban hozzátartozik az egyház evangelizációs küldetéséhez, és része a keresztény üzenetnek, mivel feltárja ennek konkrét követelményeit a társadalmi életben. A mindennapi munkát és az igazságosságért folytatott harcot pedig a Megváltó Krisztusról való tanúságtétel részévé teszi. Ugyanakkor az egység és a béke forrása is azokban a konfliktusokban, amelyek gazdasági és társadalmi téren elkerülhetetlenül felmerülnek” (CA 5).

8. Az evangélium nemcsak az egyénnek, hanem a társadalmaknak is Jó Hír:

(a) A világ szebbé és jobbá tétele a keresztény hivatás része. Krisztus megváltói műve, amely eredendően az emberek üdvösségére irányul, az egész evilági rend megújítását is magába foglalja. Az egyháznak tehát nemcsak az a küldetése, hogy megvigye az embereknek Krisztus üzenetét és kegyelmét, hanem az is, hogy áthassa és tökéletesítse az evilági dolgok rendjét az Evangélium szellemével (AA 5).

(b) Ennek érdekében az egyház – különösen az elmúlt évszázad során

egy szabadabb és emberibb világ építésére törekcszenek. Bízunk abban, hogy hívő szavunkat minél többen meghallják, és elfogadják a felkínált párbeszéd, az együtt munkálkodás lehetőségét.

Különös súllyal szólítjuk meg az értelmiséget. Egyszerre fordulunk a keresztény értelmiségiekhez, emlékeztetve őket megkülönböztetett felelősségükre, de az értelmiségnek keresztényként nem elkötelezett részéhez is, hogy minél nagyobb egységben dolgozzunk közös céljainkért.

– az evangéliumi értékek alapján törekedett arra, hogy irányt mutasson konkrét társadalmi kérdésekben is, vagyis ismételten fölemelte próféta szavát. „Az egyháznak meghatározott emberi helyzetekben egyéni és közösségi, országos és nemzetközi szinten föl kell emelnie szavát, ezért valóságos tanítást, tanrendszert alakít ki, amely lehetővé teszi számára, hogy elemezze a társadalmi valóságot, véleményt mondjon róla, és irányelveket kínáljon a felmerülő problémák megoldására” (CA 5).

(c) A társadalmi tevékenységekben való részvétel általános emberi és keresztény kötelesség. „Mindenkiben fel kell ébreszteni a szándékot, hogy kivegye részét a közös kezdeményezésekből” (GS 31). „Krisztus összes hívei érzék át, hogy saját külön hivatásuk van a politikai közösségekben” (GS 75).

(d) Egy-egy országban az ott élő keresztény közösségek kötelessége, hogy országuk helyzetét a valóságnak megfelelően elemezzék, az Evangélium fényénél megvilágítsák; hogy az egyház társadalmi tanításából merítve határozzák meg az elemzés elveit, a helyzet értékelésének szempontjait és a cselekvés irányait. Erre a feladatra VI. Pál pápa hívta fel a figyelmet Octogesima adveniensi című enciklikájában, kiemelve a helyi egyház felelősségét a konkrét, helyi problémák megoldásában. A helyi „keresztény közösségek feladata, hogy a Szentlélek segítségével, a felelősséget viselő püspökökkel egységben, mind a többi keresztény testvérükkel, mind az összes jóakarató emberrel párbeszédet folytatva eldöntsék, milyen utat

kell választani, milyen feladatokat kell vállalnuk azoknak a társadalmi, politikai és gazdasági változásoknak az elindításához, amelyek szükségesnek látszanak, és gyakran nem tűnnek halasztást” (OA 4).

A körlevél célja és témái

9. Mára világossá vált: nemcsak politikai és gazdasági rendszerváltozás játszódott és játszódik le ebben az országban. Sokkal összetettebb, részint építő, részint viszont romboló események részesei vagyunk. Ezeknek áttekintése, rendszerése, az okok földerítése, a megoldási lehetőségek felvázolása nélkül aligha alapozhatjuk meg a jövőt. Ahhoz, hogy az ország átalakulása hatékonyan folytatódhassék, számba kell vennünk, mit örököltünk az elmúlt évtizedekből. Ez jónéhány területen – elsősorban a gazdasági életben – legalább részben megtörtént, számos tekintetben azonban mindmáig fel-táratlan maradt. Célunk nem az, hogy bűnbakokat keressünk, egyes személyeket vagy csoportokat kipelengézzük az okozott károkért, hanem az, hogy közös erővel dolgozzunk nemcsak az ország gazdasági, társadalmi, politikai életének, hanem értéktudatának (benne erkölcsi értékrendjének) átalakulásáért is, azért, hogy segíthessünk a jobb, emberibb élet megteremtésében mindenkinek, aki ebben az országban él, meg nem feledkezve a határainkon kívül élő magyarokról sem.

10. Az emberért, mindnyájunkért kell összefognia hívőknek és nem-hívőknek. Ezt a közös fáradozást nem szabad kisajátítani pártpolitikai érdekeknek. Amikor a Magyar Katolikus Püspöki Kar hallatja szavát, nem az egyház hatalmát kívánja növelni, nem akarja ráerőltetni a társadalomra saját nézeteit, hanem felelősségtudatától indítva részt óhajt venni az ország építésében, keresi az egész társadalomnak hasznos cselekvés formáit, anélkül, hogy közéleti szerepvállalása címén beleártaná magát a pártpolitikába. „Feladatánál és illetékességénél fogva az egyház semmiképpen sem elegendik a politikai közösséggel, és nincs kötve semmilyen politikai rendszerhez... (GS 76).

(Folytatás a 4. oldalon)

(Folytatás a 3. oldalról)

11. Levelünkben vázlatos leírásait adjuk a jelenlegi magyarországi helyzetnek, természetesen a katolikus társadalmi tanítás fényében. A számos fölmerülő probléma közül a gazdasági, a politikai és a társadalmi életre, főként a szociális viszonyokra, végül a kultúra és a nevelés egyes kérdéseire irányítjuk figyelmünket. Mindezek a témák többnyire összefüggenek egymással, ezért elkerülhetetlen, hogy némelyikük – más-más megvilágításban – több fejezetben is előforduljon. Mindegyik témával kapcsolatban először a jelenlegi magyarországi helyzet rövid leírását találja az olvasó. Ehhez kapcsolódik – a teljesség igénye nélkül – néhány, a keresztény emberképből és az egyház társadalmi tanításából levonható következtetés. Nyilvánvaló: az egyház hivatása nem az, hogy pontos cselekvési tervekkel dolgozzon ki korunk társadalmi, gazdasági és kulturális problémáinak megoldására. A felkínált szempontok és ajánlások azonban egíthetik a szakembereket és a társadalom valamennyi tenni akaró tagját a megoldások megtalálásában.

Gondosan törekedtünk arra, hogy megfogalmazásaink érthetőek legyenek mind híveink, mind a világ

számára. Evilági életünkről szólnak, a hétköznapi ember nyelvén. Mondanivalónkat szakmai elemzések nyomán állítottuk össze, a közérthetőség kedvéért lehetőség szerint mégis igyekszünk kerülni a szaktudományok nyelvét.

12. Azt reméljük, hogy szavaink felkeltik híveink és a jóakarató emberek érdeklődését. Bízunk abban is, hogy tovább gondolják az itt olvasottakat és ha szükségesnek látják, pontosabb megfogalmazásokat adnak, hogy közösen gondolkozhassunk tovább a tényleges megoldások módjairól. A megoldások keresése során tudjuk majd a mi magyarországi viszonyainkra alkalmazni az egyház által elének adott keresztény tanítást, és megtalálni köztük azokat is, amelyeket sajátosan az egyház feladatának tekinthetünk. Bízunk benne, hogy az a közös munkálkodás, amelyet ez a körlevél ösztönözhet a mai magyar társadalom viszonyainak elemzésével, serkenti majd a keresztények felelősségvállalását önmagukért és embertársaikért, s elindít egy szélesebb körű társadalmi összefogást is azért, hogy az elemzést – egyházon belül is – tettek kövessék, s Magyarország – ritka történelmi esélyét kihasználva – a boldogabb jövő útján tovább lépjen.

TEMPLOM és ISKOLA

Ti nem akartok semmi rosszat
Isten a tanútok reá.
De nincsen aki köztetek
E szent harcot ne állná.
Ehhez Isten mindannyiutoknak
Vitathatatlan jogot ad:
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

Ti megbecsültök minden rendet,
Melyen a béke alapul.
De ne halljátok soha többé
Isten ígését magyarul?!
S gyermeketek az iskolában
Ne hallja szülője szavát?!
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

E templom és iskola között
Futkostam én is egykoron,
S hűtöttem a templom falán
Kigyulladt gyermek-homlokom.
Azóta hányszor éltem át ott
Lelkem zsenge tavasz-korát!
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

A koldusnak, a páriának,
A jöttmentnek is van joga
Istenéhez apái módján
És nyelvén fohászodnia,
Néktek ajánlgatják templomul
Az út szélét s az égbolt sátorát!
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

Kicsi fehér templomotokba
Most minden erők tömörülnek.
Kicsi fehér templom-padokba
A holtak is mellétek ülnek.
A nagyapáink, nagyanyáink,
Szemükbe biztatás vagy vád
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

Reményik Sándor

Nemzetközi hírek

A Német Kolping Szövetség – húsz év után – meg akarja újítani programját. Erről határozta többek között a közgyűlésükön, amelyet 1996. november 22-től 24-ig tartottak Vechtában. Tisztségviselők választására is sor került. A nemzetközi prézesi tisztelet továbbra is Henrich Festing prelátus látja el, a német prézesi posztra a paderborni egyházmegye prézesét Alois Schrödert választották.

Újra választották a Német Kolping Szövetség világi elnökét, Heinz Schemken személyében és egy újabb posztot kialakítva a német szövetségi prézes helyettese lett Josef Hosp augsburgi egyházmegyei prézes.

Isten áldását kérjük mindannyiuk munkájára!

A szerkesztőség közli a Tisztelt Olvasókkal,
hogy a Kolping újság 1997. januártól egyszerűbb formában jelenik meg,
melyet anyagi lehetőségének beszűkülésével indokol.

LEMONDÁSOK A MAGYAR KOLPING SZÖVETSÉGBEN

Lang György lemondása

A Kolping újság decemberi számában olvashattuk Lang György leköszönő cikkét amelyben elbúcsúzik eddigi tevékenységétől. Lang György a magyar Kolping Szövetség alapító tagja nemzetközi tekintélyének megalapozója, a szövetség első főtítkára és a volt Katolikus Legényegylet jogutódjának újjászervezője. Lang György gépészmérnök, főenergetikus nyugdíjba vonulásától kezdve minden erejét a kolpingi szellemiség magyarországi elterjesztésére áldozta. Nem csak kiváló szervező és a nemzetközileg is nagyra értékelt Kolping újság megalapítója, hanem boldog Kolping atya műveinek legkiválóbb magyarországi ismerője is. A Magyar Kolping Szövetség elsősorban neki köszönheti Boldog Kolping Adolf lelkiségének megismerését és népszerűsítését. Ő nem csak ismeri, hanem vonzó egyéniségével és példájával élénk is élte azt a szellemiséget amit a Kolping mozgalomban mindenkinek követnie kell.

Lemondása mind a magyar mind a nemzetközi Kolping Szövetség számára pótolhatatlan veszteség. Bízunk abban, hogy egyszerű Kolping-tagként számíthatunk még segítségére és bölcs tanácsaira. Szerénysége és elvhűsége mindannyiunk számára figyelmeztető jel kell, hogy legyen! (-b-p)

Antal János és Fodor Balázs prézesek lemondása

Antal János békásmegyeri plébános címzetes prépost az északi körzet prézese lemondott tisztéről. Lemondását papi lelkiismeretével indokolta meg és a novemberi alsópáhoki közgyűlésen történt leköszönéséből arra lehet következtetni, hogy a Magyar Kolping Mozgalom vezetésében olyan tendenciák kezdenek érvényesülni, amelyek aligha egyeztetettek össze a Kolping szellemiséggel.

Lang György, Antal János és Bolberitz Pál lemondása nyomán bejelentette lemondását az országos vezetőségi ülésen Fodor Balázs atya, a nyugati körzet prézese is, továbbá mások is jelezték lemondási szándékukat.

Ebből arra lehet következtetni, hogy a Magyar Kolping Szövetségben nagyobb hangsúlyt kell, hogy kapjon alapítónk Boldog Adolf Kolping szellemisége és arra kell törekednünk, hogy egyesületünk ne csak nevében, hanem lelkiségében is katolikus egyesület legyen.

Dr. Bolberitz Pál lemondása

Dr. Bolberitz Pál pápai prelátus, egyetemi tanár 1997. február elsejei hatállyal lemond a Magyar Kolping Szövetség egyházi elnökének tisztéről.

Közel hét éven keresztül töltötte be ezt a tisztséget és különösen a Magyar Kolping Mozgalom újjászervezésében végzett jelentős munkát.

Eddigi fáradozását megköszönve, Isten áldását kívánjuk további működésére a Magyar Kolping Szövetség keretében is, ahol Lang Györgygtől átvette a Kolping újság főszerkesztői tisztét és mint plébániai prézes, továbbá a Magyar Kolping Mozgalomért Alapítvány kuratóriumi elnöke fejt ki a jövőben tevékenységét.

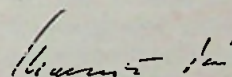
Tisztelt Országos Vezetőség!

Az idén, november 16-án Alsópáhokon rendezett országos közgyűlésünkön az országos ifjúsági vezető jelölése és megválasztása körül olyan visszaéléseket tapasztaltam, mely mind jogi mind erkölcsi érzékem ellen tiltakozik. Nem azonosíthatom magamat olyan eljárási módokkal, melyek látszólag ugyan szabályosak de nézetem szerint a Kolping szellemiséggel összeegyeztethetetlenek. Ezért országos egyházi elnöki tisztemről - amit több mint hat éven keresztül örömmel betöltöttem - 1997. február 1-i hatállyal lemondok.

Lemondásom tudomásul vételét kérve az Országos Vezetőségtől

maradok őszinte tisztelettel:

Budapest, 1996. december 7.

Dr. Bolberitz Pál pápai
prelátus

tszkv. egyetemi tanár, a
Kolping Mozgalomért Alapítvány
elnöke, a "Kolping" újság
felelős kiadója és főszerkesztője,
Bp. Városmajor-i prézes

KÖRZETI HÍRADÓ

ÉSZAK

BUDAPEST

A Városmajori Kolping Család Egyesület a plébániatemplom közelében egyházközségi célra helységeket kapott a XII. kerületi önkormányzattól, ahol a Kolping Katolikus Akadémia Központja van.

A Kolping helységeiben képzőművészeti és német nyelvstúdió működik. Ugyanitt rendezte meg a Kolping Család Egyesület közös karácsonyi műsorát, szilveszteri évvégi hálaadó gyűlést és mulatságát.

SZÁLLÁST KERES A SZENT CSALÁD

Az idén szép hagyományt elevenített fel a Kőbányai Kolping Család Egyesület amikor „Szállást keres a Szent Család” régi hagyományát folytatta az adventi időben. A karácsony előtti napokban a Szent Családot ábrázoló szentképet az egyik családtól a másikhoz vitték és ott közösen imádkoztak, énekeltek. Ezzel jelképesen szállást adtak a Szent Családnak.

Ajánljuk, hogy ezt a szép régi katolikus hagyományt a többi Kolping Család is karolja föl.

VÁC

A Váci Kolping Család lelkigyakorlatot szervezett a Piarista templomban a Kolping család tagjai és a város lakossága részére 1996. november 27-től 30-ig. A lelkigyakorlat vezetésére Barsi Balázs OFM atyát kértük, aki örömmel vállalta az adventi előkészület, várakozás jegyében végzendő lelki felkészítést.

A lelkigyakorlat után Barsi Balázs atya Kolping-házunk vendége volt, ahol dr. Stella Leontin prézes atyával, Pázmány Gy. piarista atyával és a váci Kolping család tagjaival folytatott kötetlen beszélgetést.

*

A Váci Kolping Család az északi körzetben pingpongversenyt tartott, melynek helye a váci Mezőgazdasági Szakközépiskola tornaterme volt. Népes mezőny jelentkezett a versenyre, de a havas, téli időjárás miatt csak 27 fő vett részt a versenyen.

Jó hangulatú, kellemes szombati napot töltöttünk együtt. A játék szünetében alkalom nyílt a résztvevő Kolping családok tagjainak megismerésére, beszélgetésre is.

Kovácsné Kiss Margit

SZENTENDRE

1996. november 22. és 24. között rendezte meg a szlovákiai Šurányban a helyi Kolping Család az I. Nemzetközi Kolping Röplabda tornát.

A tornán nyolc csapat vett részt. Egy csapat Lengyelországból (Krakó), egy csapat Csehországból, öt csapat pedig Szlovákiából érkezett. Magyarországot Szentendre Kolping családja képviselte.

A röplabdatornáról a nyitrai rádió is beszámolt. Szombaton a torna befejezése után ünnepélyes eredményhirdetés, egymás megajándékozása, majd vacsora és közös ünneplés következett. Öröm volt nézni, hogy a szlovák, a lengyel, a cseh és a magyar fiatalok vidáman együtt táncol

nak, szórakoznak. A győztes cseh csapat vezetője meg is jegyezte Adolf Kolping munkája nem volt hiábavaló, hiszen szelleme ott volt közöttünk.

Vasárnap ünnepélyes szentmisével zárult a találkozó.

Schmidt Károly

KELET

EGER

Az elmúlt évek hagyományainak megfelelően lázas készülődés előzte meg ebben az évben is a hagyományos Kolping „Katalin-bál” megrendezését. November 30-ikára azonban összeállt a műsor, gitárzene hívó szavára megérkezett a csaknem kétszáz vendég, az egykori Kolpingházba. A szignál – amely a Kolping induló első sora – elhangzása után Tarnóczy Lajos főtítkárról nyitotta meg a rendezvényt, majd ezt követte Kolping családjunk színijátékosainak bemutatása. A Tigris című vidám darab nagy sikert aratott.

A táncmulatságot ifjúsági csoportunk kosztümös nyitótáncsal kezdte. Szemet gyönyörködtető és szívet melengető volt a fiatalok bécsi keringője. Az éjfélig tartó mulatságot tombolák sorsolása szakította meg, amelyeket a Kolping családdal szimpatizáló szponzorok ajánlottak fel.

Éjfélkor kezdődött az adventi időszak, amely a felkészülés, a befelé fordulás kezdete. Multságunkat gyertyafényes angolkeringővel zártuk, majd Czákó István kanonok úr, családjunk prézese mondta el adventi gondolatait.

Rendezvényünket megtisztelte jelenlétével az országos főtítkárról kívül dr. Ringelhann György, Eger város polgármestere, valamint a keleti és északi körzet titkára is. Nagy örömmünkre szolgált, hogy nyitótáncosaink meghívást kaptak a Kolping Szövetség országos farsangi báljára.

Ezúton is szeretnénk köszönetet mondani minden szereplőnek, a felkészítőknak, Brinza Bélánénak és az Orosz házaspárnak.

Bisztriczki László világi elnök

Kolping „Katalin-bál” Eger • Gyertyafényes angolkeringő

KISKUNHALAS

Jóllehet, nem most volt, de résztvevőinek még ma is emlékezetes.

A II. Körzeti Kolping Ifjúsági Vezetőképző Tábor, melynek a balatonfenyvesi Kolping-üdülő adott otthont 1996. október 18. és 20. között zajlott le.

Antalné Kiss Áginak, a déli körzet titkárának, s egyben a tábor egyik főszervezőjének meghívását elfogadva, az – igencsak hasznos és szórakoztató – foglalkozásokat érdekes módon most nem KIFA (Körzeti Ifjúsági Akciócsoport) tagok, hanem a Pécsi Honvéd Kórház két jeles

„gyógyereje”, dr. Kormány Anna pszichiáter és Salamon Csaba, klinikai szakpszichológus, pszichoterapeuta vezette, melyek célja nemcsak az volt, hogy erősítse a körzeten belül kohéziós erőt, hanem az is, hogy rámutasson a családokon belüli problémákra, s egyben alternatívákat is adjon azok megoldására.

Papp Eszter, Kis R. Katalin

„Sonoro Duo” a kaposvári lemezbemutatón

KAPOSVÁR

Lemezbemutató a püspökségen

Amikor elkészült a kaposvári püspöki székház, Balás Béla megyéspüspök mosolyogva azt mondta: a nagyteremben lesznek majd a „püspöki diszkók”. A főpásztor arra gondolt, hogy a székház nemcsak a papi rekollekciókra lesz alkalmas, hanem számos más, világiakat is vonzó esemény színhelye is lehet.

Legutóbb a kaposvári Kolping Család két fiatal zenész tagjának, a Sonoro Duo-nak első CD-lemez bemutatóján volt telt ház. Még a folyosón kinn rekedtek is élvezettel hallgatták Bogáthy Gábor trombita és Szili Zoltán orgonajátékát. A két huszonéves zenész már kiadott két kazettát, s az utóbbi anyagát CD-n is megjelentette. Eddig „csak” hangszerükkel kommunikáltak a közönséggel, ám ezúttal szavakkal is vallottak barátságuk történetéről, a gazdag repertoáról, amelyben központi helyet kapott az egyházi muzsika.

Balás Béla kaposvári megyéspüspök köszöntőjében arról beszélt, hogy tevékeny élete során mily gyakran jelentett számára támaszt a komoly zene.

A püspök büszke e két tanáremberre – egyik, Szili Zoltán a kaposvári Katolikus Gimnáziumban tanít –, s nemcsak örült a CD-lemez kiadás gondolatának, hanem támogatta is a barokk melódiák megjelentetését.

A Sonoro Duo nemcsak hazai koncerttermek, templomok gyakori vendége, hanem külföldi katedrálisok, hangversenypódiumok ismert előadó-kettőse is. Legutóbb Skóciában léptek a közönség elé, majd pedig a Mátyás templomban. Itt rögzítették ugyanis azt az új karácsonyi CD-kiadványt, amelyen ők is közreműködtek.

A muzsika kaposvári „benjamin-jainak” lemezbemutató estjén szó esett arról, hogy ők a zenéjükkel kívánának szolgálni. Világhírű székes-egyházakban éppúgy, mint apró magyar falvak templomaiban. Nekik – mint mondták – ezt a missziót szánta az Úr, s ők mindent megtesznek azért, hogy bátorító, vigasztaló szavuk – trombitán és orgonán – minél messzebbre elhallatsszék.

Lőrincz Sándor

PÉCS

December 18-án a Pécsi Bazilika Kolping Család Egyesület karácsonyi összejövetelt rendezett, melyen a Kolping ifjúsági csoport adott műsort. Az összejövetelen a pécsi Prohászka Szociális Otthon idős lakóinak és a nagycsaládosoknak osztottak szét karácsonyi adomány csomagot.

NYUGAT

PÁPA

Ünnepre készülve

A pápai Kálvária Kolping család karácsonyi előkészületként több alkalommal tartott klubfoglalkozást, melyeken mindenszenteki, és adventi-koszorú készítését tanulták Tóthné Rozmann Erzsébet virágkötő mestertől, aki családunk gazdasági vezetője.

Ennek a folytatásaként az ünnepek előtt fenyődíszeket készítek az érdeklődők és a karácsonyi ünnepi asztal díszítéséhez kaptak javaslatokat és segítséget, szintén szakembertől.

Az idei karácsonyi műsorunkat a városi nyugdíjas egyesületeinek csoportjaival közösen tartottuk a városi színházban, melyen a város polgármestere, dr. Kovács Zoltán mond köszöntőt.

Szilveszterkor közös évbúcsúztatót tartottunk. December 29-én a Szent Család vasárnapján Kolping misén adtunk hálát az év elért eredményeiért a jó Istennek.

Gacs Józsefné titkár

Vendég voltam a Veszprémi Kolping Családnál

Méboldné Rikk Valériától érkezett a meghívás egy noszlopi szereplésükön való részvételre. Mivel ez a község Veszprém és Pápa között van, úgy gondoltuk, boldogan elfogadjuk a hívást.

Nagyon jóleső érzés volt, hogy én is Kolping tag vagyok és láthatom, hogy a kolpingos testvéreim milyen szeretettel, és összeszokottan adták elő a nagyon igényesen összeállított műsort olyan embereknek, akik eddig nem is hallottak a Kolpingról.

A műsor után vacsora és zene fogadta az időseket, ahol még táncra is perdülhettek.

A helyi rendezőség nagyon meg volt lepődve, hogy a kolpingosok nem fogadtak el honoráriumot a felépítésért. Nem ehhez vannak szokva.

A magam részéről itt szeretném megköszönni a veszprémieknek, hogy jelen lehettem ezen a csodálatos esten és kívánom, hogy még sok idős ember arcára csaljanak mosolyt a Kolping ünnepeken.

Körös Norbert,

a Kálvária Kolping Család elnöke

VÁRPALOTA

Baráti találkozó

Immár második alkalommal látuk vendégül a berhidai és nemesvámosi fiatalokat, kolpingos testvéreinket egy baráti találkozón. A találkozó vendéglátással, majd a házigazdák által összeállított vetélkedővel folytatódott. Legizgalmasabb

pillanatok voltak, amikor a csapatoknak a tüzrermúzeum területén elrejtett Kolping emblémát kellett megkeresniük.

Terveink szerint ezek az összejövetelek többször ismétlődnek Berhidán és Nemesvámoson.

Antal Istvánné

BERHIDA

Kolping bál Berhidán...

Évente több alkalommal is szervezünk bált a berhidai iskolában, amely nyitott a falu lakossága felé, de a környékünkön működő Kolping családoknak is találkozási alkalmat biztosít.

Idén, az őszi bálunkat Fodor Balázs körzeti prézesünk és a berhidai kolpingos fiatalok néptáncműsora nyitotta meg.

Vendégeink voltak a várpalotai és veszprémi kolpingosok is.

A hajnalig tartó vigasság reméljük élteti azt az ígényt, hogy hasonló találkozásokra ezután is készüljünk.

Taize – Európai Ifjúsági Találkozó, Stuttgart

1996. december 28-tól, 1997. január 2-ig Stuttgartban rendezték meg mintegy 70 000 fiatal részvételével a szokásos évvégi ifjúsági találkozót. A világ több mint 50 országából összegyülekező fiatalok csodálatos napokat élhettek át, és visszatérhettek az öröm forrásához, a feltámadt Úrhoz.

A stuttgarti találkozó mindenkit arra hív, hogy az ima, a csönd és keresés segítségével rátaláljon az Evangélium élő forrásaira.

Mindenki életének értelmét szeretné felfedezni, vagy újra felfedezni, és lendületet találni, hogy hazatérve felelősségteljes feladatot vállalhasson magára. Olyan világban élünk, ahol együtt létezik a fény és a sötétség. Miközben a fényre vágyakozunk, erőt vehet-e rajtunk a kétkedés? Boldogok, akik a kétségtől a Krisztusban való közösség fényessége felé tartanak.

A találkozó idején két kolpingos társammal is összefutottam, mindketten német Kolping család tagjai. Jó lenne, ha magyar Kolping-tagok is aktívan bekapcsolódnának minél nagyobb számban, és az április végén Kecskeméten megrendezésre kerülő találkozón már együtt örülhetnénk ily módon is sok ezer testvérünkkel.

Tarnóczi Lajos

KOLPING

A MAGYAR KOLPING SZÖVETSÉG LAPJA

Főszerkesztő: Dr. Bolberitz Pál. Felelős szerkesztő: Tarnóczi Lajos
Szerkesztőség: 1035 Budapest III., Vihar u. 8. Telefon: 250-1239, Fax: 188-7394

Felelős kiadó: A Kolping Mozgalomért Alapítvány Kuratóriumának Elnöke

A lapban megjelent írásokért és illusztrációkért tiszteletdíjat nem fizetünk.

Adományokat köszönettel elfogadunk.

Postabank és Takarékpénztár Rt. 119-91102/021-12437

Kéziratokat nem őrünk meg és nem küldünk vissza.

Ha szükséges, helyhiány miatt a kéziratokat szerkesztve közöljük.

A lap ára: 30 Ft

Kucsák Könyvkötészet és Nyomda, Vác, 1997.

TISZTES IPAR.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Negyedévre . . . . . K
 Félévre. . . . . „
 Egyes szám ára . . . . . 1000 „

A Kath. Legényegyletek, Mesteregyletek
 és Tanoncotthonok hivatalos lapja.
 Megjelenik havonta.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 VII., Rottenbiller-utca 20—22.
 Csekk számla: 10457
 Hirdetések megegyezés szerint.

Dr. CSERNOCH JÁNOS *biboros, Magyarország Hercegprimásának*
leirata a jubiláló Központoz:

MAGYARORSZÁG
 HERCZEGPRIMÁSA

2314/1926. szám.

Méltóságos és Főtisztelendő pápai Praelatus, Örkanonok, Elnök úr!

Nagy örömmel értesültem róla, hogy a budapesti központi katolikus legényegylet fennállásának hetven éves jubileumát folyó hó 22-én ünnepélyos istentisztelettel és díszgyűléssel fogja megülni. A jubiláris ünnepségeken szíves készséggel vennék részt személyesen nemcsak azért, mert az egyesületnek fővédnöke vagyok, hanem főleg azért, mert azt az üdvös és kihatásalban igen áldásos munkát, melyet a budapesti központi kath. legényegylet már hetven esztendőn keresztül Kolping szellemében folytat, mint főpásztor különösen is becsülöm. Mivel azonban egyéb halaszthatlan teendőim miatt kénytelen vagyok ez ünnepségről elmaradni, ezt az utat használom fel arra, hogy a jubiláló egyesületet főpásztori szívem melegével köszöntsem. Elismeréssel és köszönettel adózom mindazoknak, akik e virágzó egyesület munkájában bármiképen részt vesznek. Legyen jutalmuk az Isten áldása és az a tudat, hogy e munkájukkal az egyháznak és a társadalomnak különösen értékes szolgálatot tesznek. Az iparos világot, a mestereket csak úgy mint a legényeket és tanoncokat buzdítom és kérem, hogy csoportosuljanak szívesen a legényegylet zászlaja körül, mert a legényegylettől házban a javukat akarják és értik dolgozni. Szívvel kívánom, hogy az egyesület működését továbbra is az Isten bőséges áldása kísérje.

Többiben magamat ájtatos imába ajánlottan őszinte jóindulattal vagyok

Esztergom, 1926 augusztus hó 10-én

Méltóságod

Jóakaró főpásztor

JÁNOS
 bíbornok, érsek.

Méltóságos és Főtisztelendő

SCHIFFER FERENC pápai praelatus, örkanonok, országos elnök úrnak

ESZTERGOM.

Jubileumi táborozásunk beszámolója.

Jubileumi beszámolóink kezdetén hálás szívvel kell megemlékeznünk arról a szíves támogatásról, melyben a *keresztény sajtó* lapjai — Nemzeti Ujság, Uj Nemzedék, Magyarság — munkánkat támogatták. Különösen hálásak vagyunk a magyar iparososztály mindenkori leghűbb támogatójának és a magyar keresztény közélet legfrissebben lüktető vezérének: a *Nemzeti Ujságnak* páratlan jóindulatáért és tudósítójának: *Früchtl Edének* — a legényegylet régi hű barátjának — fáradhatlan támogatásáért, mellyel a szeretetbe mártott tollal megírt tudósításain kívül az ünnepségek fényes külsőségeinek megrendezésében is hatalmasan kivette a részét. Hálás örömmel közöljük le alatt cikkét, mellyel a *Nemzeti Ujság* legényegyleti közéletünkre oly fontos jubileumunkat oly gyönyörűen beharangozta.

A tisztés ipar

bensőséges és családi ünnepe kezdődik Szent István napján, amikor nemcsak az egész országból, hanem a messzi külföldről is összejönnek a katolikus legényegyesületek küldöttségei, hogy családi együttérzéssel ünnepeljék meg Magyarország legrégebb katolikus legényegyesületének, a Központi Katolikus Legényegyletnek hetvenéves fennállást jubileumát. Felhangzik a régi köszöntés: „Isten áldja a tisztés ipart!”, amelynek jegyében a Gesellenvater, Kolping először gyűjtötte össze az iparos ifjúságot, otthonokat emelt nekik és a családot otthon melegét nyújtotta az idegenben vándorló iparoslegények számára. A tisztés munka megbecsülését és megbecsültetését célozta Kolping intézménye, mely csakhamar dús díjakat hajtott világszerte és ma már mindenfelé ott állanak a legényegyesületi házak, amelyeknek nemcsak szociális, hanem gazdasági jelentőségét is minden elfogulatlan szemlélőnek el kell ismernie. Epen ezért érthető, hogy az ország legnagyobb legényegyesületének jubileuma országos jelentőségű ünnepséggé lett, amelyen képviseltetik magukat az állam és a hatóságok, részt vesznek a katolikus egyház és társadalom kiválóságai és amely felé őszinte rokonszenvvel tekint fel az egész magyar társadalom. Mert jól tudja, hogy a tisztés ipar, a tisztés munka olyan jelentős alaptényezője az állami létnek, különösen a mai nehéz időkben, hogy annak megbecsülését mindenkéntől el kell várunk. A régi jelszó hangozzék fel újult erővel egyre szélesebb rétegekben és a legényegyesületi gondolat apostolai szép ünnepükön érezzék maguk mellett a magyar társadalom szeretetét és háláját. A Nemzeti Ujság, amely mindenkor tanúságot tett a megbecsülésről, melyet az iparos osztály iránt érez, az ünneplőkkel együtt hangozzatja a kedves jelszót: Isten áldja a tisztés ipart! (Nemzeti Ujság, 1926 augusztus 20.)

A jubileum előestéjéig két tábor állott egymással szemben. A *kétkedőké*: pénz és egyéb anyagi segédeszközök, segítőkezek, személyzet hiányában lehetetlen ilyen óriási, négy napra terjedő programot lebonyolítani. A *bizakodóké*: kik szent lelkesedéstől fűtve hirdették: *XI. Pius pápa* a szent évben megáldotta a legényegylet minden kezdeményezését, munkáját; a központ és vidék ifjúsága lelkesedik, az *ifjúság* lelkesedéstől hevített ereje pedig nagyhatalom, így hát a táborozásnak sikerülnie kell.

Hála az isteni Gondviselésnek, hogy e reményünk várakozásán felül teljesedett.

Augusztus 19, csütörtök.

Az ünnepségek előnapja. Az izgalmak, reményeségek, kétségek napja. A pályaudvari küldöttségek kora reggel elfoglalják helyüket *Kommancsik József* szobrászmester, párt. tag és a 173. cserkészcsapat tagjai *Péchy Jenő* segédtiszt vezetésével. Hatalmas teherrautók dübörögve szállítják az angyalföldi katonai raktárból az 1200 darab lepedőt és pokrócot. Más autók a rendőrségi laktanyákból hordják a szalmazsákokat, fejkendőket. A székesfővárosi telepekről nagy fuvarokban érkeznek a szalmás-batárok a Dohány-, Kertész- és Bezerédyutcai iskolákhoz. Kerékpáros küldöncök rimánkodnak az Idegenforgalmi Iroda vezetőjénél: *Zilahy Dezső* igazgatónál és *Petik Kálmán* polg. isk. igazgatónál a külföldi vendégek külön ágyfelszereléséért... De hosszú lenne tovább folytatni e felsorolást. Valódi táborba szállás képe. Kerékpárosok, postások, sürgőnyhordók, vendéglősök, telefonküldöncök, kiállítási tárgyakat szállító fuvarosok, iskolaszolgák tarka képe az előcsarnokban. Végre feltűnik testvéregyleteink közül a legelső küldöttség: *Zsigmond József* elnök és *Vágó Ignác* vezetésével a pápai legényegylet 29 tagja. Utána *Szombathely* az első gyönyörű kéksapkás 37 tagú daloscsapattal *Dombi József* karnagy és *László József* dékán vezetésével. Majd sorba érkeznek Győr, Sárovar, Szeged stb. Így tart ez egész nap és egész éjjel szakadatlan. Az udvaron táboroz egész hajnalig *dr. Burtók István*, a „szállásmester” táborkarával. Egy másik röglönzött „hivatal”-ban *Novágh Gyula* szék. f. népm. titkár az ünnepségek rendjét beszéli meg nagy szeretettel a beérkezettekkel s ad szíves felvilágosítást és tanácsot.

Jönnek a dalosok szebbnél-szebb egyenruhában, esti hajóval Wienből a külföldi küldöttségek jó része *Winkler Ágoston* kölni világszövetségi titkár és *Schneider János* bécsi elnök vezetésével vagy ötvenen, kiket *Topor Endre* központi alelnök fogad és üdvözl. Ugyanekkor nagy küldöttség élén fogadja és üdvözl. óriási lelkesedés közben az egriek hatalmas, 120 tagú gyönyörű egyenruhás küldöttségét, kik *Subik Károly* kanonok, érseki irodaigazgató elnök, *Meiszner Imre* karnagy és *Köhler Imre* titkár vezetésével érkeztek. Beérkezésük után a Központ nagy kerthelyiségében tartott ismerkedési estélyén *Subik Károly* kanonok elnök gyönyörű beszéd kíséretében a Központ dalárdájának kitűnő egri borral telt művészi kivitelű hordócskát, a dalversenyre pedig az egri aranykoszorús dalkör szép ezüstserlegét nyújtotta át ajándékkul, A Központ nevében *Pintér József* II. elnök vette át hálás szavak kíséretében az ajándékokat, üdvözlölte a külföldieket és a *pécseiteknek Magyar István* elnök vezetésével késő éjjel beérkező 35 tagú küldöttségét. Lassan elhalt a Kolping

dal, a dalosok éneke s csak az írógép katlog a nagy csendben... Készül az eligazítás. Mire a kerékpárosok szétviszik az alvó testvérekhez, már zörögnek a tejeskocsik az utcákon: hajnal van.

Augusztus 20, péntek.

Szemerklő esőben reggel 6-kor gyülekeztünk a Lánchidnál, majd felvonultunk a Várba, hol a szentmise után résztvettünk a *körmeneten*. Egész kis zászló-erdő alatt vonult fel a színes csapat előző nap már beérkezett 37 egylete. A reggel érkezők a nagy tömeg miatt már nem juthattak be a körmenethez. Különösen nagy feltűnést és érdeklődést váltott ki a Központ fehérruhás, kéksapkás tornacsapata.

A körmenet után *Schiffer Ferenc* prael. örkanonok, központi elnök gyönyörű beszéd kíséretében mutatta be az érdeklődőknek a II. Kézműves Ipari Tárlatra a Központ székházában összegyűjtött nagyszerű kiállítási tárgyait, majd az itt érkezők társasbédjén szeretettel köszöntötte és nagy örömmel ünnepelte a kiállítókat.

Délután 1/24 órakor kezdődött a *dalosverseny* a Zeneakadémia gyönyörű dísztermében. A rendezőség az I. csoport versenymarabjából *Lányi*: „Nép-dalegyveleg“-et („Jaj, de nagyon széles“), a II. csoport részére *Hoppe*: „Nem marad a piros rózsza...“ c. karát tűzte ki a szabadon választott kórus mellé. A bíráló bizottságban *Dötsch Károly*, *Bodrogi Lajos* és *Kamondy József* székesfővárosi karnagyokat kérte fel. Az érdeklődők tömege egészen megtöltötte a nagytermet s hálás tapssal jutalmazta a gyönyörű énekszámokat. A bíráló bizottság egyhangú döntése a következő volt.

II. CSOPORT.

1. **Eger.** Karnagy: *Meiszner Imre*. Dalosok száma: 53. Szabadon választott kórus Gál: „Balatoni nóták“.

Nyerte a II. csoport gyönyörű *ezüstserleg vándordíját*, melyet *Budapest Székesfőváros Népm. Bizottsága* adományozott és a II. csoport első díját: *Schiffer Ferenc* prael. örkanonok, központi elnök nagyon szép szobrát.

2. **Kalocsa.** Karnagy: *Mikler Kálmán*. Dalosok száma: 25. Szabadon választott kórus: „Az erdélyi havasokon“.

Nyerte: a II. csoport 2. díját.

3. **Vác.** Karnagy: *Virágvölgyi Béla*. Dalosok száma: 26. Szabadon választott kórus Hoppe: „Erdő, erdő, sűrű sötét erdő...“

Nyerte: a II. csoport 3. díját.

I. CSOPORT.

1. **Győr.** Karnagy: *Metzker Károly*. Dalosok száma: 32. Szabad kórus *Pikéthy*: „Porból az égbe“.

Nyerte: az I. csoport gyönyörű *vándordíját*: a gróf *Klebersberg* Kuno kultuszminiszter úrtól ajándékkul kapott Bori-féle szobrot és az I. csoport első díját: az Orsz. Kath. Szövetség szép szobrát.

2. **Esztergom.** Karnagy: *Ammer József*. Dalosok száma: 37. Szabad kórus *Mozart*: „Dicső az Úr!“

Nyerte: az I. csoport 2. díját. Azonkívül az egi Dalkör által adományozott ezüst serleget a bíráló bizottság egyhangú ítélete alapján azért, mert *csupa fiatal legénykével*, kevésbé jó hanganyaggal viszonylag a legjobbat nyújtotta.

3. **Zalaegerszeg.** Karnagy: *Kecskés Dezső*. Dalosok száma: 30. Szabad kórus *Farkas*: „Rózsa van a keblén...“

Nyerte: az első csoport 3. díját.

4. **Szombathely.** Karnagy: *Domby József*. Dalosok száma: 33. Szabad kórus *Révfy*: „Elmegyek én...“

Nyerte: az I. csoport 4. díját.

5. **Cellődmőlk.** Karnagy: *Uhlár Gyula*. Dalosok száma: 24. Szabad kórus *Révfy*: „Ismerek egy szép országot...“

Nyerte: az I. csoport 5. díját.

Este 1/29 órakor ugyancsak a Zeneakadémia nagytermében a Központ dalárdája tartotta *ünnepi hangversenyt* fáradhatatlan karnagyának: *Maillinger Bélának* vezetésével és rendezésében. A hangversenyen részt vett *Schiffer* praelátussal élén az Országos Szövetség egész vezérkara, a kultuszminiszterium és székesfőváros képviselői stb. Ugy a Központ dalárdája, valamint a szereplő művészek: *Wehner Géza* orgonaművész, *Laurisln Lajos* operaénekes, *Krisztián Emilia*, a Városi Színház tagja tudásuk nagy kincsesházából a legtökéletesebbet nyújtották. A programmon szerepelt szabadon választott kórusával a két vándor és 1. díjnyertes dalárda is: *Győr* és *Eger*. A hangverseny végén *Pintér József* átnyújtotta a díjnyertes dalárda emléktárgyaikat, hálásan megköszönve úgy *Maillinger Bélának*, mint a testvéregyletek karnagyainak fáradhatlan buzgóságát s hangsúlyozva a magyar dal kultuszának s benne a jubiláris dal- és hangversenynek eléggé fel nem becsülhető erkölcsi és nemzeti értékét.

Augusztus 21, szombat.

Szombaton reggel a jubileumi ünnepség résztvevői a Szent István bazilikába vonultak, ahol a Legényegyesületek régi érdemes elnöke, *Schiffer Ferenc* esztergomi praelátuskanonok pontifikált nagymisével, amely után *Mátéffy Viktor* prépost, nemzetgyűlési képviselő, az esztergomi egyesület elnöke lelkes és tüzes beszéd keretében megáldotta a központ tanoncainak új zászlaját. A megkapó ünnepség után a résztvevők zászlaik alatt *Pintér József*, a központi egyesület másodelnökének vezetésével az irredenta szobrokhoz vonultak. A menetben résztvettek a külföldi vendégek is. A szobrok előtt először az *esztergomi* dalárda *Ammer* karnagy vezetésével énekelte a „Nem, nem soha“ irredenta dalt, majd a *pécsi* egyesület nevében *Magyar István* egyházi elnök mondott megkapó beszédet a *Dél* szobránál, mely után az egyesület cserkészei koszorút helyeztek a szoborra, dalárdája pedig egy haza-

fias dalt énekelt. A *Kelet* szobránál a *debreceeni* egyesület helyezte el a koszorút és nevében *Kárpáti József* egyesületi dékán mondott hatásos beszédet, melyet az *esztergomiak* éneke követett „Kárpát ormán, Erdély bércén”. Innen *Észak* szobrához vonult az ünnepi közönség, ahol *Eger* egyesületének világi elnöke, *Tanicsa István* cukrászmester mondott izzó hazafias beszédet és a koszorú elhelyezése után az egyesület koszorús dalárdája *Meiszner Imre* karnagy vezetésével a Riadó irreudenta dalt énekelte nagy hatással. Végül *Nyugat* szobrát a *soproniak* nevében *Kovács József* egyesületi dékán koszorúzta meg és a *celldömölki* dalárda énekelt *Uhlár Gyula* vezetésével.

A koszorúzás megkapó szertartása után *Pintér József* elnök intézett buzdító szavakat az ifjúsághoz, köszönetet mondott mindazoknak, akik a szép ünnepségben közreműködtek és különösen kiemelte a dalárdák érdemeit. Megköszönte *Mátéffy Viktor* prépost, nemzetgyűlési képviselőnek magvas zászlóavató beszédét, üdvözölte a *külföldi* vendégeket és meleg szavakkal méltatta a *Nemzeti Ujságot*, amely a tisztes ipar ünnepéből kivette a maga részét. A közönség nagy lelkesedéssel fogadta a beszédet, amelyre a *külföldiek* nevében *Winkler Ágoston* kölni vezértitkár válaszolt. Majd a Kolping-dal és a magyar Himnusz eléneklésével ért véget a hazafias ünnepély, amely után a résztvevők megtekintették a parlamentet.

Délben dr. *Ripka Ferenc*, Budapest székesfőváros főpolgármestere tüntette ki az egyesületet megjelenésével. Megtekintette a munkakiállításra kerülő tárgyakat s átadta a *székesfőváros üdvözlét* és jókívánságát az egyesület 70 éves jubileuma alkalmára.

A délután dékánokat *kiképző kurzussal*, *atlétika* és *footballversennyel* s Budapest látnivalóinak megtekintésével telt el. Este az erzsébetvárosi templomban és az egyesület székházában *közös szentgyónás* volt.

Az egynapos utazás, a félnapos erős munka alaposan kifárasztotta különösen vidéki testvéreinket. Félő volt, hogy ép a jubileum főünnepére fognak letörni s elszóródní. Ilyféle súlyos aggodalmak között érkezett be szombat este főtisztelendő *Unterreiner Károly* elnök vezetésével a mentőcsapat: *Baja* 118 taggal, sport csapatával, zenekarával, vig kedéllyel új erőt, kedvet, lüktető *életet adva mindnyájunknak*.

Augusztus 22, vasárnap.

A jubileum főünnepé. Reggel 7 órakor szentmise volt az erzsébetvárosi templomban. Az a rendkívül kitüntető kegy érte szövetségünket, hogy a szentmise mondását *Orsenigo Cesare* érsek, apostoli nuncius vállalta el. Ugyancsak ő osztotta ki a felejtethetetlenül kedves alkalommal a közös szentáldozást is. A pápai követnek a szentmise és a közös szentáldozás alatt dr. *Révay Tibor* praelátus-kanonok, *kalocsai*, *Tanicsics József* esperes, *jánosházi*, *Zsigmond József* pápai, *Magyar István*

pécsi, *Knippl Kamill* németbolyi- és *Pintér József* központi elnökök segédkeztek.

Reggelizés után zászlaik alatt gyülekeztek a résztvevő egyesületek a Szegényház-téren, ahol csakhamar mozgalmas és színes kép alakult ki. *Zsigmond József* pápai és *Felker Lőrinc* keszthelyi elnökök és *Köhler Imre* egri titkár gyönyörű beszédbenegyletek nevében megkoszorúzták a Központ zászlóját, majd a jubileumi ünnepségek fáradhatatlan rendezőjének, *Pintér József* másodelnöknek utasítása szerint menetbe tömörülnek a résztvevők és a katonazene hangjai mellett megindulnak az *Andrássy-úton* át a lipótvárosi Szent István bazilikához, ahol időközben nagy tömeg foglalta el a templom hajóját. Az egyesületek zászlóikkal sorfalat alkottak, amely között vonultak be a megjelent előkelőségek, míg a főlépcső két oldalán a központi egyesületi és cserkészcsapatai állottak fel. Az ő sorfaluk között érkezett pontban tíz órakor *Szmrecsányi Lajos* egri érsek, *Subik Károly* tb. kanonok, irodaigazgató kíséretében a templom kapuja elé, ahol *Schiffer Ferenc* praelátuskanonok, országos elnök üdvözölte a főpásztort, akit a kapun belül a segédkező papság fogadott és kísért az „Ecce sacerdos magnus” hangjai mellett a szentélybe, ahol felöltötte a miseruhákat és megkezdte a pontifikális misét, melyben *Répas József* szemináriumi alkormányzó vezetésével *Várady Géza* praelátus, *Krywald Ottó* prépost, *Madarász István* dr. pápai kamarás a bazilika plébánosa, *Subik Károly* tb. kanonok és a papság számos tagja segédkeztek. A mise után, mely alatt *Hoppe Rezső* vezetésével a templom ének- és zenekara szerepelt, a főpásztor a Te Deumot intonálta.

Innen a jubileumi ünnepségek résztvevői díszes menetben a Fővárosi Vigadóhoz vonultak, amelyek dísztermét tizenkét órára teljesen megtöltötte az ünnepi közönség, melynek soraiban voltak: a honvédelmi miniszter képviselőjében *Doborján Péter* tábornok, a kultuszminiszter és a minisztérium képviselőjében *Barthos Róbert* miniszteri tanácsos és *Kehrer Károly* királyi tanfelügyelő, a Keresztény-Szocialista Szövetség képviselőjében *Szabó József* nemzetgyűlési képviselő, a Fővárosi Iskolánkülső Népnevelési Bizottság nevében *Novágh Gyula* titkár, a Kereskedelmi és Iparkamara részéről *Belopotoczky Kálmán*, a piarista rendház nevében *Sebess Ferenc* dr. és *Tihanyi Béla* dr. tanárok, *Kohl Ferenc* nyomdaigazgató, *Madarász István* és *Töttösy Miklós* fővárosi plébánosok, továbbá *Révay Tibor* praelátus (Kalocsa), *Mátéffy Viktor* prépost, nemzetgyűlési képviselő (Esztergom), *Subik Károly* tb. kanonok (Eger), *Magyar István* hittanár (Pécs), *Unterreiner Károly* hittanár (Baja), *Tanicsics József* esperes (Jánosháza), *Schaller Pál* hittanár (Győr), *Vanyek Béla* dr. teológiai tanár (Vác), *Zsigmond József* káplán (Pápa), *Felker Lőrinc* káplán (Keszthely), *Décsey Géza* hittanár, *Knippl Kamill* káplán (Németboly), ifj. *Horváth József* egyházi elnökök, *Takács Pál* (Sopron), *Jakobek Ferenc* (Esztergom), *Mormer Ferenc* (Baja), *Székely László* dr., *Tanicsa*

István (Eger), *Bonyhády* Lajos (Ujpest), *Hattevich* József (Szigetvár), *Tóth* József (Budapest), *Bede-kovics* Lajos (Pécs), *Szilágyi* Arthur (Kőszeg) világi elnökök stb., a vidéki egyesületi élet vezetői közül. Igen nagy számban voltak ott a fővárosi katolikus iparosok, közöttük több arany- és ezüstkoszorús mester, akik az egyesület tagjaiból kerültek ki.

A diszgyűlést a bajai egyesület énekkara nyitotta meg, majd *Schiffer* Ferenc prelátus, országos elnök üdvözölte a megjelent pápai nunciust és az egri érseket, akiket a közönség lelkesen ünnepelt. Az elnök felkérésére *Orsenigo* nuncius latinnyelvű beszédben köszöntötte a diszgyűlést. Rámutatott arra, hogy eddigi tapasztalatai alapján meggyőződött arról, hogy Szent István birodalmában nem szűnik a katolikus élet, sőt gyarapodik. Nagyon örül, hogy a tisztességes munka egylete annyira virul itt Magyarországon, egyesítve mestereket, legényeket és ifjakat. *A Szentatya is nagy örömmel tekinti ezeknek a fontos egyesületeknek a működését.* Ezután áldását adta a megjelentekre, majd magyarul mondotta a legényegyletek hagyományos köszöntését „Isten áldja a tisztességes ipart!” Az ünnepi közönség perceként keresztül lelkesen ünnepelte a pápa követét.

Elhatározta a diszgyűlés, hogy üdvözlő táviratokat küldenek *XI. Pius* pápának, *Horthy* Miklós kormányzóknak, *Csernoch* János biboros hercegprimásnak, a külföldi központoknak és a mozgalom magyar pártfogóinak. Majd felolvasták az érkező üdvözlő táviratok egy részét. A kormányzó kabinetirodája, *Csernoch* János biboros hercegprimás, *Szmrecsányi* Lajos egri érsek, *Virág* Ferenc pécsi püspök, mint a legényegyletek fővédője, *Klebersberg* Kunó gróf kultuszminiszter, *Ripka* Ferenc főpolgármester, *Piffli* bibornok, bécsi hercegérsek, *Hürth*, a kölni központi elnök, a megszállott területek, *Amsterdam*, *Svájc*, *Berlin* legényegyleti központjai küldtek többek között üdvözlőlevelet.

Dr. Szmrecsányi Lajos egri érsek, v. b. t. t., kinek fiúi hódolattal és hálával alázattal köszönjük irántunk az egész jubileum alatt tanúsított kegyességét, a következő gyönyörű üdvözlő levelet küldötte:

D. a. J. Kr. I
3447/1926.

*Méltóságos és Főtisztelendő Praelátus,
Kanonok, Elnök úr!*

*Jól ismerem azt a nagyértékű munkát, amellyel a Kath. Legényegyletek az iparos társadalom vallásos és hazafias nevelésével az Egyház és a Haza elismerését kiérdemelték s amely biztos záloga annak a reménynek, hogy a Legényegyletek iparossága a céhek hagyományos hűségével a jövőben is megingadhatatlan támasza leendő Egyháznak és Hazának egyaránt. S mikor a magyar Kath. Legényegyletek leg-
régebbike és a többi hasonló egyesület irányító vezetője, ennek a nemes munkának hetedik évtizedét zárja le, a hosszú hetven év sulya alatt meg nem törve, hanem inkább biz-*

tatban megijedve, szívesen ünneplem én is a jubildó Együttel nagy Kolpingnak örökéletű nagy alkotását.

Fogadja Méltóságod és a vezetése alatt álló jubildó Egyesület szíves köszöntőmet és főpásztori áldásomat.

Eger, 1926. évi augusztus hó 12-én.

*Dr. Szmrecsányi Lajos
egri érsek.*

Szövetségünk püspök-védőjének: *Virág Ferenc* pécsi püspöknek távirata:

„A mohácsi sikről köszöntik testvéreiket
Mohács *Virág püspök*
dr. Frey apát.”

A vallás- és közoktatásügyi miniszter távirata:

„Az Országos Központi Katolikus Legényegyletet 70 éves jubileuma alkalmából őszinte elismeréssel és legbensőbb szerencsekívánataimmal köszöntöm

gróf Klebersberg Kuno
m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter.”

Budapest székesfőváros nevében *Ripka Ferenc* dr. főpolgármester a következő levelet adta át:

Budapest, 1926 augusztus 21.

Budapest Székesfőváros
Főpolgármestere

Nagytekintetű Elnökség!

Az Országos Központi Kath. Legényegylet hetvenéves jubileuma Budapest székesfőváros kulturéletének nagyfontosságú eseménye. Aki székesfővárosunk valláserkölcsi életének jótevénytudású forrásait tiszteli, annak meg kell emlékezni erről a jubileumról. Hetven esztendő nemes, áldott munkája olyan jótéteményként hatott székesfővárosunkra, hogy érte a leghálásabb köszönettel tartozunk.

Hetven évvel ezelőtt alapították ezt a Legényegyletet. Tíz évvel azután, hogy ennek az eszmének megeremtője, boldogemlékeztű Kolping Adolf, az első Legényegyletet Elberfeldben megalapította. Ez a tény az alapítók európai színvonaláról tanuskodik, hogy ez európai vezérlő eszméket ilyen hamar áthozták hazánkba. Ez a nemes, munkás kultúrszellem hatotta át az ünneplő Egyesület egész működését és ezért minden jóérezésű ember tisztelétét érdemelte ki.

Amidőn Budapest székesfőváros törvényhatóságának meleg üdvözlését küldöm ünnepükhöz, őszintén sajnálom, hogy személyesen nem jelenhetek meg ünnepükön, melyre az Ég áldását kérem.

Maradok

kész hívők
dr. Ripka

Könnyekig meghatotta a jelenlevőket s viharos lelkesedést váltott ki a megszállott területeken élő testvéregyleteink üdvözlője. A *komáromi* egyesület gyönyörű levele után *Pintér József* az erdélyi szöveg elnök táviratát olvasta fel:

„Egyletünk 70 éves jubileuma alkalmával az

erdélyi egyletek együtt örvendenek mindnyájokkal. Isten áldását kérjük az összes egybegyűlt elüljárókra és ifjúságra.

Az erdélyi legényegyletek nevében
Osvald Pál igazgató.
Nagyvárad.

A világszövetség kölni központjából **Hürth** vezérelnök a következő táviratot küldötte:

„Most érkezvén vissza az Észak-Amerika-i testvéregyleteink látogatásáról csak így küldhetem budapesti testvéreinknek jubileumokra őszinte szívből jövő jókívánságaimat. Isten áldjon meg titeket a szép Magyarországon. A testvéri szeretet kösse egybe szent szövetségbe az egész nagy Kolping családot a Csendes Óceántól Budapestig.

Hürth vezérelnök
Köln.

Külföldi testvéregyleteink közül alant közöljük a fővárosokból illetve szövetségi központokból érkezetteket.

Wienből:

„A hetvenéves jubileumra jókívánságaimat és áldásomat küldöm.

Piffl kardinális
Wien.

Berlinből:

„A berlini testvérek szívből jövő üdvözlőjüket és szerencsekívánatukat küldik.

P. Siebers, elnök
Berlin.

Hollandiából Amsterdamból:

„Az összes hollandiai egyletek 400 résztvevőjéből álló vezetők kiképző kurtusz a budapesti jubileumi ünnepekre összesereglett Kolpingfiúknak testvéri üdvözlőjét és legjobb jókívánatát küldi.

Van Adrichem, központi elnök
Amsterdam.

A sveici szövetség központjából:

„A jubiláló egyesület és érdemes, kedves jubiláló elnökéhez a legforróbb jókívánság száll a sveiciek szívéből. Fel a Kolping-zászlót!

Haeberle, szöv. titkár
Luzern.

Olaszországból:

„Egyletetek 70 éves szép jubileumához gratulál és áldásteljes sikert kíván

Brixen, Italien.

Schiffer Ferenc prelátus ezután visszapillantást vetett a hetven éves multra. Méltatta az alapító **Szabóky** piarista tanár érdemeit, majd kiemelte **Erdősi** Károly prelátus működését, aki különösen az irodalmi téren tett sokat a legényegyesületek érdekében, **Töttössy** Miklós dr.-t, aki nehéz időkben vezette az egyesületet és a jelenlegi elnököt, **Pintér** Józsefet, aki az ujjáépítés munkáját végezte.

Subik Károly tb. kanonok, érseki irodaigazgató mondott nagyhatású ünnepi beszédet a legény-

egyesületi szellemről. Szembeállította a nagy Kolping munkáját Marxszal. Kolping zászlaja mutatja, hogy *nincs erkölcsi megerősödés alap nélkül*. Az ő eszméi mentették meg az iparos osztályt a végső pusztulástól és most is csak ezekre támaszkodhatik a nemzet, a társadalom és az egyén. Kolping épít, Marx rombol. Különösen nagy hatást keltett a tüzes szónoklat, amikor a legényegyletek magyarországi munkáját méltatva rámutatott arra, hogy a főváros iparosságának jelentős része ez alatt a zászló alatt magyarosodott meg. *És a legényegyesület szellemét nem lehetett megtörni a kommun üldözése alatt sem, amikor mindent le akartak rontani, de egyet nem lehetett lerontani: a lelket, amelyet az egylet adott az ifjúságnak.*

A nagyhatású ünnepi beszéd után **Winkler** Agoston a kölni világközpont titkára beszélt magyar nyelven, idegenszerű kiejtéssel, de teljesen érthetően, nagy tetszést kelteve a közönségben. Bécs legényegyleteinek nevében **Schneider** János kiküldött beszélt. A sikerült diszgyűlést **Pintér** József elnök zárta be köszönetet mondva a vidéki küldötteknek fáradozásaikért, majd fehangzott a Himnusz, melynek hangjaira közel ötven legényegyesületnek a zászlaja hajolt meg.

A diszülés után ugyancsak a Vigadóban társasbéd volt, melyen az első felköszöntőt **Töttössy** Miklós dr. mondotta *Schiffer prelátusra, aki ötven év óta áll fáradhatatlan buzgalommal a magyar legényegyleti mozgalom szolgálatában*. Felköszöntőket mondtak: **Pintér** József elnök, **Révay** Tibor prelátus, **Winkler** Agoston német kiküldött, **Gaertner** Arthur, **Aba** János, **Percze** János, a központ legrégebb tagjai, **Szabó** József nemzetgyűlési képviselő, **Magyar** István pécsi elnök, **Subik** Károly, **Fehér** Imre debreceni elnök, **Huber** Lipót stb.

Délután 3 órakor a *sportversenyek* folytatódtak a BEAC lágymányosi pályáján. A szombat s vasárnapi versenyek eredményét itt adjuk:

Athletika.

100 m. síkfutás: 1. **Fridrich** (Baja): 11'8"; 2. **Mormer** (Baja): 12"; 3. **Pintér** (Debrecen): 12'1".

400 m. síkfutás: 1. **Fridrich** (Baja): 56"; 2. **Mormer** (Baja): 58"; 3. **Wordy** (Székesfehérvár): 58'6".

3000 m. síkfutás: 1. **Vitéz II.** (Monor): 10 p. 22 mp.; 2. **Kérdő** (Baja): 10 p. 22'4 mp.; 3. **Szangetta** (Ujpest): 10 p. 41'2 mp.

Magasugrás: 1. **Brestyánszky** (Központ): 158 cm.; 2. **Mormer** (Baja): 155 cm.; 3. **Schillinger** (Baja): 155 cm.

Távolugrás: 1. **Schillinger** (Baja): 5'95 m.; 2. **Wordy** (Székesfehérvár): 5'70 m.; 3. **Vitéz I.** (Monor): 5'45 m.

Súlydobás: 1. **Pintér** (Debrecen): 8'50 m.; 2. **Brestyánszky** (Központ): 8'35 m.; 3. **Kristofory** (Központ): 8'12 m.

Diszkoszvetés: 1. **Fridrich** (Baja): 33'70 m.; 2. **Wordy** (Székesfehérvár): 30'28 m.; 3. **Brestyánszky** (Központ): 29'80 m.

4 × 100 m. staféta: 1. Baja: 47 mp.; 2. Központ: 49 mp.; 3. „Kolping öregcserkészcsapat“ (Központ): 52 mp.

Nyertek: az elsők minden számban *kis ezüstöt*; a második helyen: nagy bronzot; a harmadik helyen: kis bronzot.

Football-verseny.

Szombaton: Monor—Pécs. Eredmény: (1:0) 4:0. *Bíró: Rózsás László. Központ—Székesfehérvár.* Eredmény: (0:0) 1:0. *Bíró: Szalay BEAC.*

Vasárnap: Baja—Ujpest. Eredmény: (3:1). — A második féldőben Ujpest levonult a pályáról. *Központ—Baja.* Eredmény: (1:1) 2:1. *Bíró: Boór BEAC.*

Végeredmény: 1. csoport: 1. Központ; nyert 11 *kis ezüst* érmet; 2. Baja; nyert 11 nagy bronz érmet; 3. Székesfehérvár.

II. csoport: 1. Monor; nyert 11 bronz érmet.

Az egész verseny elméleti és gyakorlati részének megrendezője *Mailinger Béla* volt (F. T. C. alelnöke), kinek fáradhatatlan buzgóságáért s kiapadhatatlan jóindulatáért itt is a leghálásabb szívvel mondunk köszönetet. Kitűnő segítőitársai: dr. *Bartek István*, ifj. *Lippert Nándor* és *Mejlik Károly* voltak.

A versenyek díját *Pintér József* nyújtotta át a győzteseknek vasárnap este a Központ székházában a négy napos „legénytáborozás“ búcsúvacsoráján. *Szongoth Károly* (Budapest) gyönyörű bronzszobrot ajándékozott a legszibbét produkáló football-csapat részére. E szobrot a bíráló bizottság egyhangúlag *Bajának* ítélte s adta át nagyon szép játékaért.

Kurzusok.

Szombat s vasárnap délután *Pintér József* a testvéregyletekből jelenítkezett *dékanok* s vezetők részére tartott ismertető előadást. Hétfőn délelőtt a vidéki egyletek *elnökeivel* tartott megbeszélést az egyleti élet legfontosabb ügyeit illetőleg.

Résztevők.

Dr. *Bartek István*nak, a „szállásmester“-nek jelentése a szállásért jelentkező tagok létszámáról: Eger (120), Baja (118), Kalocsa (85), Debrecen (50), Zalaegerszeg (46), Győr (45), Esztergom (44), Celldömölk (38), Szombathely (37), Pécs (35), Székesfehérvár (31), Pápa (29), Monor (19), Keszthely (18), Sárvár (17), Dombóvár (16), Szigetvár (15), Szeged (15), Kőszeg (15), Hatvan (13), Mezőkövesd (12), Németboly (12), Paks (11), Veszprém (11), Dunaföldvár (10), Gyöngyös (10), Kapuvár (10), Balassagyarmat (10), Jászberény (9), Sopron (5), Jánosháza (7), Marcali (7). Összesen: 1006. Hozzájönnek még a budai, ujbpesti, váci egyletek tagjai, kik szállásért nem jelentkeztek; a központnak 600 tagja s a külföldi küldöttségek tagjai. Mindezekkel együtt körülbelül 2000-re tehető a négy napos legénytáborozáson részttevők száma, kik 37 magyar és 13 külföldi (Köln, Reichenhall, Rheinfalls, Regensburg, Wien, Graz, St. Pölten, Linz, Chemnitz, Salzburg, Bruck a. d. Leitha, Stoc-

kerau, Waidhofen) összesen tehát: 50 *legényegylet* képviseltek.

Tanulmányok.

1. A jubileum bebizonyította, hogy a magyar katolikus legényegyletek talaja *nagyszerű termőföld*; jó szántás-vetés után bámulatos termést hozhat rövid idő alatt.

2. Biznunk kell a *fiatalság* erejében! Ifjú testtel, szívvel, lélekkel, ambícióval, ügyes és okos vezetés mellett minden elérhető.

3. Örömmel adunk számat sok-sok *elnöknek* szeretetéről, fáradhatatlan ügybuzgóságáról. Az elnök a legényegylet szikládja; rajta, mint talpkövnön épül fel az egész egyleti élet. Szerető szívű s hozzáértő elnök a legnagyobb kincse az egyesületnek s reménye az egész Szövetségnek.

4. A felvonuló *küldöttségekben* egyleteik egész munkája, tartalma, arcúata rajzolódott a figyelő szem elé. Első percre meglátszott az elnökök szerető kezemunkája vagy hiánya. Az egész Szövetségnek mérlegét össze lehet e jubileum után állítani.

5. Egyes egyleteknél az első pillanatra kitűnő néhány specialitást sorolunk fel. **Eger:** nagyszerű agitáló, szervező erővel rendelkezik; a város társadalmában jó híre s elég mély gyökere van. Természetes, hogy óriási súlyként esik itt a mérlegbe az érsek úr atyai jóindulata és elnökének: *Subik Károly* kanonoknak személye. — **Esztergom:** nemcsak *Mátéffy Viktor* prépost-elnök által épült új palotájáról híres, hanem arról is, hogy úgy elnökei, valamint az egylet szervezete s élete is a legkitűnőbb *legényegyleti szellemmel* vannak eltelve. Hatalmas *szakirányú* munkálkodása, csupa fiatalból álló dalárdája patentírozott legényegyletre vall. — **Baja:** a sportban virul; „Turul“ csapata egész délvidéken híres; izmos, szép szál, temperamentumos legényei mindenütt feltűnést keltettek. Ugyancsak hatalmas sportélet indult meg *Székesfehérvárott is*. — **Pécs:** a nagy áldozatok mellett, mit a messi délről ideutazásával hozott, a *legfegyelmelzelebb* ifjúsági csapat. Bizonyára része van ebben a cserkészletnek. A kitűnő kezű elnök vezetése mellett az utolsó percig hűségesen s fegyellemmel kitarítottak. — **Debrecen:** alig féléves egylet s nagyszerűet produkált. Óriási energiával s lelkesedéssel dolgozó *elnöke* az igazi drága specialitása. Hatalmas missziója van a Kálvinista Rómában. Tempo Debrecen! — Természetesen mulhatatlan szűkségesek a szerencsés körülmények, helyi viszonyok is ahhoz, hogy a befektetett sok-sok munka ilyen alkalmakkor kiválóan előtűnjön. Nagyon sok elsőrangú vezetés alatt álló egyesület van, amelyik talán a mostoha körülmények miatt alig tudott még feljönni is. Így pl. a fiatalok körében kiváló lelkesedést láttunk *Celldömölkön*; nagyszerű legényegyleti szellemben tartott munkásság folyik *Keszthelyen*. Kitűnő, igazi legényegyleti vezetése van: *Kalocsának* (l. bővebben a kiállítással kapcsolatban). A nagy távolság

óriási akadályokat gürdített *Szigetvár, Németboly* elé stb. stb.

6. Elnököknek, vezetőknek, tagoknak egyaránt igen-igen nagy nehézségekkel kellett megküzdeni az előkészület s az itt tartózkodás 3—4 napja alatt az állandóan majdnem éjjelt-nappalt igénybe vevő programmok közepette. Irodalmi propagandára igen szerény anyagi helyzetünk miatt alig gondolhatunk. Hát ez alkalmat felhasználni arra, hogy egy teljes s igazi legényegyleti programot minden taggal végig csináltassunk. Így bizonyára megtanulták és megértették s otthon könnyebben utána csinálhatják.

Köszönet.

Az ilyen nagyprogrammú jubileum sikeres lebonyolítása nagyon sok segítő, áldozatkész kezét kíván. Azért itt is leghálásabban megköszönjük egyleteink elnökeinek, karnagyainak, vezetőinek s tagjainak a jubileumot sikerre juttató sok szives segítségét. A vidéki egyleteink körében különösen nagy áldozatot hoztak a dalárdák *karnagyai*, kik legtöbb esetben vakációjuk elhagyásával álltak be a nagyon nehéz nyári munkába. Különös hálával kell megemlékeznünk az egri egylet elnökéről: *Subik Károly* apát-kanonokról, ki a rendezés nehezebb pillanataiban is nagy szeretettel állt ügyünk mellé s mindig sikerre vitte. A központiak körében elévülelten hálával tartozunk *Mailinger Béla* karnagnak, ki egész vakációját feláldozva nemcsak a dalárdát készítette elő, de ő rendezte meg teljesen az egész dalverseny és hangverseny minden elméleti és gyakorlati részét. A sportversenyek megrendezése és lebonyolítása is az ő nagy érdeme. Éjjel-nappal talpon volt, szolgálatban állt — mint titkár — *dr. Bartek István*, ki nemcsak „szállásmester” volt, de „mindenes” is egyuttal. Vele hasonló munkát végzett — különösen az előkészületek ideje alatt — az egyesület II. titkárja: *Graumann Mihály*. A fiatalság ügyei, a felvonulások rendezése *Berkó Gyula* I., a vendégek, a német küldöttségek foglalkoztatása *Mádl János* II. dékánnak adtak sok-sok munkát. Az egyesület választmányának tagjai közül a fentebb említett *Kommancsik József*en kívül — az egyesület alelnökét és gondnokát, *Topor Endrét* és *Zánthó Sándort* a következő kiállítási számba hagyva, különös hálával kell megköszönnünk *Novágh Gyula* népm. titkár mindenre kiterjedő készséges szolgálatát, mellyel jubileumi ügyeinkben állandóan eljár és a rendezés legnehezebb óráiban is segített. Ugyancsak hálával köszönjük meg *Ormay Jenő* polgári iskolai igazgatónak nagy-nagy áldozatát, mellyel az elszállásolás nehéz ügyében segítségünkre volt; nemkülönben *Poltikovics Béla*t is, ki a dalárda előkészítésében segített a karnagnak. Természetes, hogy végül megemlítsük az egyesület ügyvezető elnökét: *Pintér Józsefet* is, kit XI. *Pius* pápa ez alkalommal *Ó Eminentijája* előterjesztésére *tiszteletbeli pápai titkos káplánná* nevezett ki. Nemkülönben hálával emlékezünk meg a körülötte seregülő s dolgozó ifjú gárdáról, kik a

jubileum alatt valamennyien áldozatos szolgálatot teljesítettek: *Paulitsek József, Hazai Ferenc, Weisz Lajos, Piringer Péter, Rózsás László, Gara József, Mayer Gyula, Korinek Ferenc* stb.

HIVATALOS RÉSZ

A munkakiállításról szóló beszámolókat az adatok sokasága s az anyag terjedelmes volta miatt csak a következő számban hozhatjuk. De előre is örömmel jelentjük be, hogy a kitüntetések tömegében a m. kir. kereskedelmi minisztérium négy állami oklevelét: *Központ, Baja, Esztergom, Eger* nyerték. A *Kézműves Társulat aranyérmét*: *Barta Sándor (Eger), Szoger József (Kalocsa), Márkus Lajos (Központ), Balaton Pál (Kalocsa), Gaal Lajos (Eger)* nyerték.

A munkakiállítás okleveleit, érmeit, díjait az illető adományozó hatóságok készítették el s csak azután küldik meg a tulajdonosoknak. Türelemmel ki kell ezt az időt várni.

Az okleveleket, díjakat csak azok a mesterek illetve egyletek kapják meg, kik a kiszabott fizetési kötelezettségeknek már eleget tettek. Kérjük tehát az esetleg elmaradt jubileummal kapcsolatos összegeket sürgősen beküldeni.

Kiállítási tárgyak tulajdonosait kérjük, hogy még mindig itt levő dolgaikat mielőbb hazaszállítani sziveskedjenek.

Tagdíj. Az október 12-én *Virág Ferenc* pécsi püspök elnöklete alatt megtartott elnöki értekezlet a szövetségi tagdíjat személyenként havi 1000 koronában állapította meg. Ebben az összegben bent van a világszövetség és a magyar szövetség tagdíja, a „Tisztes Ipar”, bélyegek stb. ára. Kérjük az egyesület pénztárosait, okt. 1-től kezdődőleg legalább az első negyedévi részletet mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

A téli munkarendre, tanfolyamok tartására nyomtatékosan felhívjuk egyleteink figyelmét. A Központ „Tisztes Ipar”-ban részletesen leközölt évi jelentéseiben évekre szóló program van.

Pártoló tagok. Az elnöki értekezlet határozata szerint a „Tisztes Ipar” az egyesületek pártoló tagjai részére is megrendelendő. Sziveskedjenek a kívánt számot mielőbb bejelenteni.

Gyűjtőiveket küldtünk szét az összes egyletek főt. elnök urainak a központ jubileumával kapcsolatban feléptendő országos internátus javára. Nagyon kérjük a szövetség összes tagjainak szives adományát e szent célra. A gyűjtött összeg a mellékelt csekklapon a Pesti Hazai Takarékpénztárba küldendő az egylet nevére. A gyűjtőiveket a központba kérjük vissza a belügyminiszter úrnak törtéendő elszámolás céljából.

Főszerkesztő: SCHIFFER FERENC.
Felelős szerkesztő és felelős kiadó: PINTÉR JÓZSEF.
Kiadó: Magyarországi Kath. Legényegyletek Országos Szövetsége.
Szent-László nyomda nyomása Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 28.
Felelős vezető: Nagy Béla dr.